

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เพื่อศึกษาสภาพและเสนอแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเลย ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

- 1.1 ศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย และออกแบบการวิจัย
- 1.2 กำหนดกลุ่มเป้าหมาย
- 1.3 สร้างและพัฒนาเครื่องมือ โดยยึดวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา
- 1.4 เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและภาษา นำมาปรับปรุงแก้ไข
- 1.5 ทดลองใช้และปรับปรุงเครื่องมือ
- 1.6 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 1.7 วิเคราะห์ข้อมูล
- 1.8 สรุป อภิปรายผล

2. วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

2.1 ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเลย

2.1.1 กลุ่มเป้าหมาย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดเลย จำนวน 31 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 83 คน และครู จำนวน 1,313 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 1,396 คน กำหนดผู้ให้ข้อมูล ดังนี้ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 31 คน และครู จำนวน 302 คน รวมทั้งสิ้น 333 คน

2.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม สภาพการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเลย มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเลย ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (ประภาพร ศรีตระกูล, 2550)

5	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด
4	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติมาก
3	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติปานกลาง
2	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติน้อย
1	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเลย เป็นแบบปลายเปิด (Open-ended)

ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือวิจัย ดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ เกณฑ์การพิจารณา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) เพื่อกำหนดขอบข่ายเนื้อหาในการสร้างแบบสอบถาม

2) สร้างเครื่องมือการวิจัยโดยพิจารณากำหนดเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) ตามองค์ประกอบ จำนวน 5 ด้าน คือ (1) ด้านการวางแผนและส่งเสริมสนับสนุน (2) ด้านการจัดการเรียนรู้ และจัดกิจกรรม (3) ด้านการพัฒนาครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา (4) ด้านการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย (5) ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผลตามนโยบาย 3 ดี (3D) คือ ด้านการส่งเสริมประชาธิปไตย ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นไทย ด้านภูมิคุ้มกันภัยจากยาเสพติด

3) เสนอเครื่องมือให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

4) นำเครื่องมือเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (ค่า IOC : Item objective congruence index) โดยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.66 ขึ้นไป

5) ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเลย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.96

6) จัดทำแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2.1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1) ผู้วิจัยทำหน้าที่ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

2) ผู้วิจัยทำหน้าที่ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ถึงผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเลย ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในทุกโรงเรียน โดยในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม จำนวน 333 ฉบับ กำหนดส่งคืนแบบสอบถามที่ผู้วิจัยโดยตรง ได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์กลับคืนมา จำนวน 333 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4) นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน เพื่อนำไปวิเคราะห์ทางสถิติ และสรุป อภิปรายผลการวิจัย

2.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยวิเคราะห์จากสถิติ ดังนี้

แบบสอบถาม ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

แบบสอบถาม ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเลย วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เกณฑ์การให้คะแนน ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ การแปลความหมายพิจารณาจากค่าเฉลี่ยเลขคณิตตามเกณฑ์จุดศูนย์กลางของช่วงระดับคะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ดังนี้

4.51-5.00	หมายถึง	การปฏิบัติระดับมากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง	การปฏิบัติระดับมาก
2.51-3.50	หมายถึง	การปฏิบัติระดับปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง	การปฏิบัติระดับน้อย
1.00-1.50	หมายถึง	การปฏิบัติระดับน้อยที่สุด

แบบสอบถาม ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด สอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเลย นำมาวิเคราะห์เนื้อหา แยกแยะ จัดกลุ่ม และเรียบเรียงนำเสนอเป็นข้อมูลเชิงบรรยาย

2.2 ระยะที่ 2 เสนอแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเลย โดยใช้การสัมภาษณ์และการจัดสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.2.1 กลุ่มเป้าหมาย

1) การสัมภาษณ์ ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง จากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเลย ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 จำนวน 1 คนศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน และผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 4 คน

2) การจัดสนทนากลุ่ม ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง จากโรงเรียนที่เคยได้รับรางวัลเกี่ยวกับการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) จำนวน 3 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 3 คน ครูผู้รับผิดชอบงานภายใต้กรอบนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) จำนวน 6 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 9 คน

2.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสัมภาษณ์และการจัดสนทนากลุ่ม มีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือวิจัย ดังนี้

1) ผู้วิจัย ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างแนวคำถามในการสัมภาษณ์ และการจัดสนทนากลุ่ม

2) ผู้วิจัยสร้างแนวคำถาม ตามกรอบแนวคิดเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ (1) ด้านการวางแผนและส่งเสริมสนับสนุน (2) ด้านการจัดการเรียนรู้ และจัดกิจกรรม (3) ด้านการพัฒนาครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา (4) ด้านการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย (5) ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล ตามนโยบาย 3 ดี (3D) คือ ด้านการส่งเสริมประชาธิปไตย ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นไทย ด้านภูมิคุ้มกันภัยจากยาเสพติด

3) นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (ค่า IOC : Item objective congruence index) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.98

4) นำไปสัมภาษณ์และจัดสนทนากลุ่มกับกลุ่มเป้าหมาย

2.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1) การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยทำหนังสือถึงกลุ่มเป้าหมายเพื่อขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือ พร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์ ดำเนินการสัมภาษณ์ ตาม วัน เวลา สถานที่ ที่ได้นัดหมายไว้

2) การจัดสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้ติดต่อประสานงานด้วยตนเองกับผู้ร่วมสนทนาที่ได้คัดเลือกไว้ นัดหมาย วัน เวลา สถานที่ ในการจัดสนทนากลุ่ม ดำเนินการสนทนากลุ่มโดยมีการแนะนำผู้ดำเนินการสนทนา ผู้จัดบันทึกการสนทนา และผู้เข้าร่วมสนทนา พร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์ในการจัดสนทนากลุ่ม และขออนุญาตจัดบันทึกหรือบันทึกเสียงในการสนทนากลุ่ม

2.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้อมูลเพื่อเสนอแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเลย โดยการนำเสนอเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ

